

M. Berger, F. Gerstenbrand, K. Lewit:
SCHMERZSTUDIEN 6. SCHMERZ UND BEWEGUNGSSYSTEM (Studije
o bolu 6. Bol i lokomotorni sustav), Gustav Fischer Ver-
lag, Stuttgart - New York, 1984, 350 strana, 63 slike,
25 tablica, cijena nepoznata.

Ovaj priručnik predstavlja suradnju austrijskih i
čehoslovačkih neurologa, a rezultat je rada Udruženja
za proučavanje bola, osnovanog 1981. u Innsbrucku.

U uvodnom dijelu opširno su raspravljene teoretske
postavke i dosadašnja saznanja o fiziologiji bola. Na-
kon toga je vrlo opširno opisana patogeneza, bolovi pri
funkcionalnim poremećajim lokomotornog sustava, neuro-
loški i morfološki temelji tzv. reumatskih bolova, mi-
šićni spazam i bol. Dat je i osvrt na bolove lokomotor-
nog sustava s kliničkog i elektromiografskog aspekta,
zatim je razmotrena psihička komponenta sa posebnim os-
vrtom na psihosomatske bolove u području kralješnice i
ekstremiteta.

Nadovezuje se poglavlje kliničke simptomatologije,
gdje su opisani nalazi pri neuro - ortopedskim pregled-
dima, bolovi u ginekoloških bolesnica, atipični faci-
jalni kao i bolovi pri poremećajima cerviko okcipital-
nog prijelaza.

Vrlo je opširno obrađeno poglavlje o terapiji. Opi-
sani su temelji manuelne medicine i njeno mjesto u te-
rapiji boli, mobilizacija uz pomoć mišićne facilitacije
i inhibicije, postizotonička mišićna relaksacija, fizi-
kalne metode u liječenju bola (termoterapija, krioter-
apija, masaža, električna stimulacija), zatim akupun-
tura, epiduralna stimulacija, biofeedback u okvirima
psihoterapije bola i na kraju medikamentna terapija.

Na kraju svakog poglavlja navedena je iscrpna stru-
čna literatura.

Obzirom na aktuelnost teme, knjiga će zanimati ne
samo specijaliste fizikalne medicine i rehabilitacije,
nego i neurologe, ortopede kao i svakog liječnika koji
se svakodnevno susreće s problemom bola. Ona pruža sa-
žeto iznijete hipoteze i spoznaje o nastanku, širenju,
te terapiji bola.

Maja Dubravica